

ЦАРИНАРНИЦА

СВИМ

Предмет: Обавештење Европске комисије о примени Регионалне Конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу или протокола о пореклу којима се предвиђа дијагонална кумулација између уговорних страна ове Конвенције, почев од 1. марта 2026. године

Веза: Дописи Управе царина број:

- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 27.12.2024. године
- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 17.11.2025. године
- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 23.12.2025. године

У вези са горе наведеним дописима Управе царина који се односе на примену ревидираних правила о пореклу Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу, овим путем вас обавештавамо о следећем:

У сврху примене дијагоналне кумулације порекла између уговорних страна Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу ⁽¹⁾, предметне уговорне стране међусобно се обавештавају преко Европске комисије о важећим правилима о пореклу која су договорена с осталим уговорним странама.

Подсећамо да се дијагонална кумулација може применити само ако су уговорне стране у којима се обавља коначна производња и стране коначног одредишта склопиле споразуме о слободној трговини, са свим уговорним странама које учествују у стицању статуса производа с пореклом, тј. свим уговорним странама из којих употребљени материјали потичу. Материјали с пореклом из уговорне стране која са странама у којима се обавља коначна производња и странама коначног одредишта није склопила споразум о слободној трговини сматрају се материјалима без порекла. Посебни примери наведени су у напоменама за појашњење које се односе на пан-евро-медитеранске протоколе о правилима о пореклу.

На основу обавештења које су уговорне стране доставиле Комисији, у приложеним табелама наведено је следеће:

Табела 1. – поједностављени приказ могућности кумулације,

Табела 2. и 3. – датум од којег се дијагонална кумулација примењује.

⁽¹⁾ „Сл. гласник РС – Међународни уговори“, бр. 7/2013

У табели 1. ознаком „С” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2012 ⁽²⁾. За дијагоналну кумулацију која обухвата 3 партнера ознака „С” уноси се у сва поља у табели која се укрштају између 3 партнера.

У табели 1. ознаком „R” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2023⁽³⁾. Ако партнери примењују Прелазних правила о пореклу⁽⁴⁾, у табели 1. додаје се и „Т”. За дијагоналну кумулацију која обухвата 3 партнера ознака „R” уноси се у сва поља у табели која се укрштају између 3 партнера.

Међутим, постоје нека одступања од дијагоналне кумулације. У таквим случајевима уписивањем (1) или (*) назначиће се одступања које треба узети у обзир.

Датуми наведени у табели 2 односе се на следеће:

- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 3. Прилога I ПЕМ Конвенције ако дотични споразуми о слободној трговини упућују на ПЕМ Конвенцију. У том случају се испред датума налази „(C)”;
- Датум почетка примене протокола о правилима о пореклу који претходе ПЕМ Конвенцији и којима се предвиђа дијагонална кумулација у прилогу дотичног споразума о слободној трговини, у осталим случајевима;
- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 7. Прилога I ПЕМ Конвенције која је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета од 7. децембра 2023 ⁽⁵⁾. У том случају се испред датума налази „(R)”;

Датуми наведени у табели 3 односе се на датум почетка примене протокола о правилима о пореклу којима се предвиђа дијагонална кумулација, приложених споразумима о слободној трговини између ЕУ, Турске и страна учесника у процесу стабилизације и придруживања. Сваки пут када се упућује на ПЕМ Конвенцију у споразуму о слободној трговини између страна из ове табеле, за које је ПЕМ Конвенција ступила на снагу, у табели 2 додат је датум којем претходи „(C)” и/или „(R)”, у зависности од случаја.

Подсећамо и да се материјали пореклом из Турске обухваћени царинском унијом између ЕУ и Турске могу укључити као материјали са пореклом у смислу дијагоналне кумулације између Европске уније и страна учесника у процесу стабилизације и придруживања, с којима је на снази протокол о пореклу.

⁽²⁾ Правила из 2012. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције објављене у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 7/2013 и из билатералних протокола о пореклу применљивих између уговорних страна који садрже правила о пореклу и који претходе ПЕМ Конвенцији објављеној у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 7/2013.

⁽³⁾ Правила из 2023. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције у верзији како је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета и објављена у „Сл. гласнику РС, Међународни уговори”, број 8/2024”.

⁽⁴⁾ Алтернативни скуп правила о пореклу који се заснива на правилима из 2023. године, која се примењују на билатералној основи између уговорних страна.

⁽⁵⁾ „Сл. гласник РС, Међународни уговори”, број 8/2024.

У наставку су наведене ознаке за уговорне стране из табела.

Европска унија	EU
Државе ЕФТА:	
- Исланд	IS
- Швајцарска (укључујући Лихтенштајн) ⁽⁶⁾	CH (+LI)
- Норвешка	NO
Фарска острва	FO
Стране укључене у Барселонски процес:	
- Алжир	DZ
- Египат	EG
- Израел	IL
- Јордан	JO
- Либан	LB
- Мароко	MA
- Палестина ^(*)	PS
- Сирија	SY
- Тунис	TN
Турска	TR
Стране укључене у процес стабилизације и придруживања ЕУ:	
- Албанија	AL
- Босна и Херцеговина	BA
- Северна Македонија	MK
- Црна Гора	ME
- Србија	RS
- Косово ^{**}	KO
Република Молдавија	MD
Грузија	GE
Украјина	UA

⁽⁶⁾ Швајцарска и Кнежевина Лихтенштајн чине царинску унију

^(*) Овај назив не тумачи се као признање државе Палестине нити се њиме доводе у питање појединачни ставови држава чланица о том питању

^(**) Овај назив не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

У односу на претходно обавештење нове могућности дијагоналне кумулације су између следећих страна уговорница ПЕМ Конвенције:

- држава ЕФТА и Туниса, почев од 01.03.2026. године,
- Турске и Србије, почев од 13.02.2026. године (ретроактивно),
- Турске и Републике Молдавије, почев од 20.02.2026. године (ретроактивно),
- Турске и Египта, почев од 26.02.2026. године (ретроактивно).

Сходно томе, Република Србија примењује Ревидирану ПЕМ Конвенцију (Правила из 2023. године) са Европском унијом, државама ЕФТА, Републиком Турском и ЦЕФТА странама.

Напомињемо да у овом тренутку Република Србија са Египтом примењује ПЕМ Конвенцију (Правила из 2012. године) на билатералној основи.

У вези примене дијагоналне кумулације скрећемо пажњу да Албанија и Турска у међусобној трговини и даље примењују ПЕМ Конвенцију (Правила из 2012. године), док Косово са државама ЕФТА нема закључен споразум о слободној трговини.

Подсећамо да када је у питању примена кумулације порекла, иста обухвата и примену тзв. пропустљивости односно паралелну примену између ПЕМ Конвенције (Правила из 2012.) и Ревидиране ПЕМ Конвенције (Правила из 2023. године) за робу сврстану у Главе 1, 3, 16 (прерађени производи рибарства) и 25 до 97 Хармонизованог система, како је прописано чланом 8. тачка 5. став 1а. Прилога I Ревидиране ПЕМ Конвенције (Правила из 2023.), у оквиру примене Одлуке ПЕМ Заједничког комитета број 2/2024. Став 1а. се примењује током периода предвиђеног чланом 31. став 1. на робу обухваћену доказима о пореклу издатим по ПЕМ Конвенцији (Правила из 2012. године) **од три године**, односно закључно са **1. јануаром 2029. године**. То практично значи да се **почев од 1. јануара 2029. године**, докази о преференцијалном пореклу издати по ПЕМ Конвенцији (Правила из 2012. године) више неће признавати као документи који потврђују порекло.

Сходно томе, докази о преференцијалном пореклу издати или сачињени у складу са применом ПЕМ Конвенције (Правила из 2012. године) за производе из Глава 1, 3, 16 (прерађени производи рибарства) и 25 до 97 Хармонизованог система се сматрају производима са преференцијалним пореклом за потребе издавања доказа о пореклу по Ревидираној ПЕМ Конвенцији (Правила о пореклу из 2023. године)

Уједно докази о пореклу по Ревидираној ПЕМ Конвенцији (Правила о пореклу из 2023. године), сматрају се материјалима без порекла за потребе издавања доказа о пореклу по ПЕМ Конвенцији (Правила из 2012. године) када је у питању извоз робе преференцијалног порекла из Србије у Египат и обратно.

Када је у питању примена Ревидиране ПЕМ Конвенције (Правила из 2023. године), почев од 1. јануара 2026. године, докази о пореклу неће садржати напомену „REVISED RULES“.

У случају да докази о преференцијалном пореклу имају ознаку „TRANSITIONAL RULES“ уместо „REVISED RULES“ или обрнуто, биће признати. Ово важи и за доказе о преференцијалном пореклу издатим или сачињеним након 1. јануара 2026. године, који погрешно носе ознаку „REVISED RULES“, иако таква напомена према одредбама Ревидиране ПЕМ Конвенције више није неопходна.

Овим обавештењем се замењују расписи Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 17.11.2025. године и број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 23.12.2025. године.

Прилог:

- Табела 1, Табела 2, Табела 3,
- Прилог I - Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED
- Прилог II - Листа уговорних страна које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. Прилога I Ревидиране ПЕМ Конвенције
- Прилог III - Листа уговорних страна које су се одлучиле да се одрекну да укључе на доказу о пореклу изјаву наведену у члану 8. став 3.

(Допис Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 02.03.2026. године)

Табела 1 - Поједностављени приказ могућности дијагоналне кумулације у пан-евро-медитеранској зони

		EFTA states				Participants in the Barcelona Process											Participants in the EU's Stabilisation and Association Process								
	EU	CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR		AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA
EU		R	R	R	R	C	R/T	R	R		R/T	R/T		R	R(1)		R	R	R	R	R	R	R	R	R
CH (+LI)	R		R	R	C		C	C	R	C	C	C		R	R		R	R		R	R	R	R	R	C
IS	R	R		R	C		C	C	R	C	C	C		R	R		R	R		R	R	R	R	R	C
NO	R	R	R		R		C	C	R	C	C	C		R	R		R	R		R	R	R	R	R	C
FO	R	C	C	R											R										
DZ	C																								
EG	T/R	C	C	C					C		C			C	CT/R							C			
IL	R	C	C	C					C						C										
JO	R	R	R	R			C	C			C			C											
LB		C	C	C																					
MA	T/R	C	C	C			C		C					C	T/R										
PS	T/R	C	C	C											R										
SY															C										
TN	R	R	R	R			C		C		C				C										
TR	R(1)	R	R	R	R		CR/T	C			R/T	R	C	C		C(*)	R	R	R	R	R	R	R	R	
AL	R	R	R	R											C(*)		R	R	R	R	R	R	R		
BA	R	R	R	R											R	R		R	R	R	R	R	R		
KO	R														R	R	R		R	R	R	R	R		
ME	R	R	R	R											R	R	R	R		R	R	R	R		
MK	R	R	R	R											R	R	R	R	R			R	R		R
RS	R	R	R	R			C								R	R	R	R	R	R			R		

MD	R	R	R	R											R	R	R	R	R	R	R			R
GE	R	R	R	R											R									C
UA	R	C	C	C															R		R	C		

(*) Дијагонална кумулација између Турске, Албаније, Босне и Херцеговине, Косова, Северне Македоније, Црне Горе и Србије је могућа. Ипак, молимо погледајте Табелу 3 за могућност дијагоналне кумулације између Европске уније, Турске, Албаније, Босне и Херцеговине, Косова, Северне Македоније, Црне Горе и Србије.

(1) За робу обухваћену царинском унијом ЕУ–Турска, датум примене је 27. јул 2006. године.

		EFTA states				Participants in the Barcelona Process											Participants in the EU's Stabilisation and Association Process								
	EU	CH(+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA	
EU		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	1.11.2007	(R/T) 11.3.2025	(R) 1.1.2026	(R) 16.1.2025		(R/T) 2.10.2025	(R/T) 1.1.2026		(R) 1.1.2026	(1) ECS; (R) 1.1.2026 AGRI; (R) 1.1.2026	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	
CH(+LI)	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	1.1.2006		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R)1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.4.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012	
IS	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	1.11.2005		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R)1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R)1.01.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012	
NO	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2026		1.8.2007	1.7.2005	(R) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005	1.5.2016		(R) 1.3.2026	(R)1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R)1.01.2025	(R) 1.1.2025	1.6.2012	
FO	(R)1.01.2025	1.1.2006	1.11.2005	(R) 1.1.2026											(R)1.01.2025										

DZ	1.11.2007																							
EG	(T/R) 11.3.2025	1.8.2007	1.8.2007	1.8.2007				6.7.2006		6.7.2006			6.7.2006	1.3.2007 (T/R) 26.2.2026						(C) 1.09.2025				
IL	(R) 1.1.2026	1.7.2005	1.7.2005	1.7.2005				9.2.2006					1.3.2006											
JO	(R) 16.1.2025	(R) 1.2.2026	(R) 1.2.2026	(R) 1.2.2026			6.7.2006	9.2.2006		6.7.2006			6.7.2006											
LB		1.1.2007	1.1.2007	1.1.2007																				
MA	(T/R) 2.10.2025	1.3.2005	1.3.2005	1.3.2005			6.7.2006					6.7.2006	(T/R) 1.1.2026											
PS	(T/R) 1.1.2026	1.5.2016	1.5.2016	1.5.2016									(R) 1.1.2026											

UA	GE	MD	RS	MK
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
1.6.2012	(R) 1.1.2025	(R) 1.4.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
1.6.2012	(R) 1.1.2025	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
1.6.2012	(R) 1.1.2025	(R) 1.01.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
			(C) 1.09.2025	
	(R) 1.1.2026	(R) 20.2.2026	(R) 13.2.2026	(R) 1.1.2026
		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	
		(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025
(R) 1.1.2025			(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025
(C) 26.3.2020				
	(C) 26.3.2020	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025

Табела 3 - Датум примене протокола о правилима о пореклу који предвиђају дијагоналну кумулацију између Европске уније, Албаније, Босне и Херцеговине, UNMIK/Косова, Северне Македоније, Црне Горе, Србије и Турске

	EU	AL	BA	KO	MK	ME	RS	TR
EU		1.1.2007	1.7.2008	1.4.2016	1.1.2007	1.1.2008	8.12.2009	(1)
AL	1.1.2007		22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007	26.7.2007	24.10.2007	1.8.2011
BA	1.7.2008	22.11.2007		1.4.2014	22.11.2007	22.11.2007	22.11.2007	14.12.2011
KO	1.4.2016	1.4.2014	1.4.2014		1.4.2014	1.4.2014	1.4.2014	1.9.2019
MK	1.1.2007	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014		26.7.2007	24.10.2007	1.7.2009
ME	1.1.2008	26.7.2007	22.11.2007	1.4.2014	26.7.2007		24.10.2007	1.3.2010
RS	8.12.2009	24.10.2007	22.11.2007	1.4.2014	24.10.2007	24.10.2007		1.9.2010
TR	(1)	1.8.2011	14.12.2011	1.9.2019	1.7.2009	1.3.2010	1.9.2010	

(1) За робу обухваћену царинском унијом између ЕУ и Турске, датум примене је 27. јул 2006. године. Не примењује се на пољопривредне производе, као ни на производе од угља и челика.

ПРИЛОГ I

Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED у складу са ставом 1. тачка д) Препоруке број 1/2023 и Одлуком 1/2024 Заједничког комитета ПЕМ Конвенције ⁽¹⁾

Норвешка

Систем: AltInn – владин портал за дигитални дијалог између правних лица, физичких лица и јавних агенција

Датум почетка: 02.04.2020. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://eur1.toll.no>

Турска

Систем: MEDOS – „Аутоматски систем за уверења о пореклу и уверења о кретању робе“

Датум почетка: 24.04.2018. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://mdc.gtb.gov.tr>,

<https://uygulama.gtb.gov.tr> , <https://istanbul.ebirlik.net/>“ и/или

<https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>“.

(доступно скенирањем QR кода на уверењу или уписивањем путање отиснуте на уверењу)

Мароко

Датум почетка: 12.01.2021. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<http://www2.douane.gov.ma/certificat/>

Израел

Систем: Global Gate

Датум почетка: 01.04.2024. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

(1) OJ L, 2024/243, 15.1.2024

ПРИЛОГ II
Листа уговорних страна које су се одлучиле да прошире
примену члана 7. став 3.

А. Списак уговорних страна које примењују ова Правила које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. на све своје партнере

- Исланд
- Норвешка
- Швајцарска (Лихтенштајн)

Б. Списак уговорних страна које примењују ова Правила које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. на ограничен број својих партнера

- Албанија – на државе ЕФТА
- Црна Гора – на државе ЕФТА
- Северна Македонија – на државе ЕФТА
- Србија – на државе ЕФТА
- Стране укључене у Процес стабилизације и придруживања ЕУ и Република Молдавија (ЦЕФТА стране) – међу собом

ПРИЛОГ III

Листа уговорних страна које су се одлучиле да се одрекну да укључе на доказу о пореклу изјаву наведену у члану 8. став 3.

Државе ЕФТА
Босна и Херцеговина